

KESKKONNAAMET

KORRALDUS

02. august 2023 nr 1-3/23/487

Registrikande nr 50000634635 kehtivuse peatamine

1. OTSUS

Tulenevalt alljärgnevast, tuginedes haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 64 lg-le 1, 2 ja 3, HMS § 66 lg 2 punktile 2 ning HMS § 68 lg-le 2 ja 3 **otsustan:**

1.1 Peatada registrikande nr 50000634635 kehtivus kavandatava Mõtuse metsise püsielupaiga sihtkaitsevööndis kuni püsielupaiga kaitse alla võtmise või kaitse alla võtmisest keeldumise otsuse tegemiseni või antud registrikande kehtivuse lõpuni, kuni 09.07.2024.

1.2 Viia käesoleva korraldusega tehtud muudatused sisse metsaressursi arvestuse riiklikusse registrisse (edaspidi *metsaregister*).

1.3 Käesolev korraldus teha teatavaks Riigimetsa Majandamise Keskusele (edaspidi RMK).

2. ASJAOLUD

05.07.2023 esitas RMK volitatud esindaja Einart Kask Keskkonnaametile metsateatise, millega kavandati Pärnumaal Saarde vallas Lodja RMK kvartali SJ353 eraldisel 5 lageraiet 2,34 hektaril. Keskkonnaamet registreeris 10.07.2023 eelpool nimetatud raie metsaregistris registrikande nr 50000634635 all raiet lubava otsusega.

Kavandatav raie asub kavandatava Mõtuse metsise püsielupaiga sihtkaitsevööndis.

Keskkonnaamet on 25.07.2023 kirjaga nr 7-16/23/15915 teinud looduskaitseseaduse (edaspidi LKS) § 8 lõigete 1 ja 2 kohase ettepaneku II kaitsekategooria linnuliigi metsise (*Tetrao urogallus*) väljaspool kaitstavaid alasid asuvates elupaikades kahe uue püsielupaiga moodustamiseks LKS § 10 lõike 2 tähenduses ja ühe olemasoleva püsielupaiga tsoneeringu muutmiseks.

Kavandatavad uued püsielupaigad (Kotisoo, **Mõtuse**) ja muudetav püsielupaik (Lodja) asuvad Pärnu maakonnas Saarde vallas. Kaitse alla võtmise ettepaneku ja ekspertiisi on koostanud Keskkonnaameti looduskaitse planeerimise osakonna liigikaitse büroo peaspetsialist Jaanus Tanilsoo. LKS § 8 lõike 3 alusel on kaasatud käesoleva ettepaneku koostamisel metsise püsielupaikade kaitse alla võtmise põhjendatuse ja otstarbekuse ning kavandatavate piirangute otstarbekuse hindamiseks liigiekspert Agu Leivits. Käesoleva ettepaneku esitamise on heaks kiitnud liikide kaitse ja võõrliikide ohjamise planeerimise komisjon 16.06.2023 koosoleku otsuse alusel.

3. KAALUTLUSED

Metsaseaduse (edaspidi *MS*) § 41 lg 13 sätestab, et metsaomanik võib teha raiet 12 kuu jooksul pärast raie või metsakaitseeksporti akti registreerimist metsaregistris. HMS § 61 lg-d 1 ja 2 sätestavad, et haldusakt kehtib adressaadile teatavaks tegemisest või kättetoimetamisest kuni kehtetuks tunnistamiseni, kehtivusaja lõppemiseni, haldusaktiga antud õiguse lõpliku realiseerimiseni või kohustuse täitmiseni, kui seadus ei sätesta teisiti.

Kuna eespool nimetatud raie registreerimise kuupäevast on möödunud vähem kui 12 kuud ning planeeritav raie teostamata (RMK esindajalt Einart Kaselt 31.07.2023 saadud info põhjal), on registrikanne nr 50000634635 käesoleva seisuga kehtiv.

HMS § 54 kohaselt on haldusakt õiguspärane, kui ta on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutusvigadeta ning vastab vorminõuetele.

HMS § 64 lg 1 kohaselt kohaldatakse kehtetuks tunnistamise kohta sätestatud ka haldusorgani poolt haldusakti muutmise ja haldusakti kehtivuse peatamise suhtes.

HMS § 64 lg 2 kohaselt otsustab haldusorgan haldusakti kehtetuks tunnistamise (ka kehtivuse peatamise) kaalutusõiguse kohaselt, kui seadus ei keela haldusakti kehtetuks tunnistada või ei kohusta haldusakti kehtetuks tunnistama. Sama paragrahvi lg 3 järgi tuleb kaalutusõiguse teostamisel arvestada haldusakti andmise ja haldusakti kehtetuks tunnistamise (ka kehtivuse peatamise) tagajärgi isikule, haldusakti andmise menetluse põhjalikkust, haldusakti kehtetuks tunnistamise põhjuste olulisust ning nende seost isiku osalemisega haldusakti andmise menetluses ja isiku muu tegevusega, haldusakti andmisest möödunud aega ning muid tähtsust omavaid asjaolusid.

HMS § 66 lg 2 punkti 2 alusel võib haldusakti, mis andmise ajal oli õiguspärane, isiku kahjuks edasiulatavalt kehtetuks, kui haldusorganil oleks olnud õigus jätta haldusakt hiljem muutunud faktiliste asjaolude tõttu või hiljem muudetud õigusnormi alusel välja andmata ja avalik huvi haldusakti kehtetuks tunnistamiseks kaalub üles isiku usalduse, et haldusakt jääb kehtima.

HMS § 68 lg 2 kohaselt otsustab haldusakti kehtetuks tunnistamise (ka kehtivuse peatamise) haldusorgan, kelle pädevuses oleks haldusakti andmine kehtetuks tunnistamise ajal ning lg 3 alusel loetakse haldusakt kehtetuks tunnistamise jõustumise hetkest, kui haldusorgan ei kehtesta teist ajamomenti. MS § 41 lg-st 1 lähtuvalt on metsateatise menetlejaks Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet pädev kehtivate raiet lubavate registrikannete kehtetuks tunnistamist (ka kehtivuse peatamist) otsustama.

Kavandatav Mõtuse metsise püsielupaik asub Pärnu maakonnas Saarde vallas Ilvese külas. Kavandatava püsielupaiga kogupindala on 344,1 ha. See jääb kogu ulatuses sihtkaitsevööndisse ja asub riigimaal. Püsielupaigas metsise mängupaika ega elupaika EELISesse kantud pole, kuid lähedal asuvad mängupaigad on Rabaküla ja Mõtuse. Tuginedes telemeetriauringutele, kasutas kavandatavat püsielupaika Mõtuse mängualal saatjaga varustatud metsisekukk. Seega on tegemist olulise kompensatsioonialaga, kuhu RB raudtee väljaehitamisest mõjutatud mängupaikade (ennekõike Mõtuse) metsised saavad hajuda.

Raie registreerimise ajal ei olnud kavandataval raialal registreeritud metsise püsielupaika.

LKS § 30 alusel on sihtkaitsevööndis (Kui kaitse-eeskirjaga ei sätestata teisiti) keelatud majandustegevus ja loodusvarade kasutamine.

Keskkonnaministri määruse nr 1 „Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine“ (vastu võetud 13.01.2005) alusel ei ole raietööd püsielupaiga sihtkaitsevööndis lubatud.

Pärast kavandatud raie registreerimist metsaregistris RMK kvartali SJ353 eraldisel 5 on muutunud faktilised asjaolud (alale on kavandatud metsise püsielupaiga sihtkaitsevöönd selliselt, et on põhjendatud registrikande nr 50000634635 kehtivuse peatamine. Kaitse alla võtmise protsess on pooleli ja raie peatamise eesmärk on tagada kaitse alla võetava loodusobjekti säilimine ehk ala oluliste olemuslike tunnuste säilimine, mille pärast ala kaitse alla võtmise ettepanek tehti.

Metsis on nimetatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisa loendis. Metsise kaitse on Euroopa Liidu liikmesriikidele (sh 1 Moodustatud Keskkonnaameti peadirektori 19. jaanuari 2017 käskkirjaga nr 1-1/17/64 2 Protokoll registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis nr 1-10/23/25 all 3 Keskkonnaministri 13.01.2005 määrus nr 1 „Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine“ § 4 lg 7 Eestile) kohustuslik ja sellest tulenevalt peavad riigid kasutusele võtma vajalikke meetmeid, mis takistavad elupaikade hävimist, saastamist ja lindude häirimist nii sees- kui ka väljaspool nende kaitseks loodavaid alasid.

Euroopa Liidus tervikuna kuulub metsis liikide hulka, kelle seisund on kahanev (depleted) ning kelle seisundid peavad liikmesriigid (sh Eesti) parandama. Eesti ohustatud liikide punase nimestiku andmetel kuulub metsis 2019. aasta hinnangu alusel ohustatud liikide nimekirja, kategooriasse „ohualdis“ (VU). Ettepaneku kõik alad on seotud Rail Baltic (edaspidi RB) kiirraudtee ja sellega kaasneva taristu rajamise negatiivsete keskkonnamõjude leevendamise ja hüvitamisega Lõuna-Pärnumaa lõigul, tuginedes muuhulgas RB Eesti tellimisel koostatud Rail Baltica metsise asurkonna kaitsemeetmete, seire ja elupaikade taastamise programmile.

Metsise elupaikade seisund ei ole valdavas osas soodne, Seega kaalub Keskkonnaameti hinnangul avalik huvi, tagada teadaoleva väärtusliku elupaiga kaitse, üle isiku usalduse, et lubatud raie eraldisel 5 jääb kehtima.

Juhime tähelepanu, et metsaregistris kantakse peatatud kehtivusega registrikanne nr 50000634635 arhiivi, kuna tehniliselt ei ole võimalik kehtivuse peatamist metsaregistris vormistada. Juhul, kui eraldise 5 kohta tehakse kaitse alla võtmisest keeldumise otsus ning raie osutub võimalikuks, tuleb jätkuva raie teostamise soovi korral esitada uus metsateatis.

Korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul korralduse teatavaks tegemisest alates, esitades vaide korralduse andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Jaanus Nilp
juhtivspetsialist
metsaosakond

Andres Hendrikson
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond